VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE 73/2020 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien verotusta koskevaksi sääntelyksi

Timo Annala, neuvotteleva virkamies
Filip Kjellberg, neuvotteleva virkamies
Kuulemistilaisuus verojaostossa 22.10.2020

Henkilöstöannit konsernitilanteissa

- Hallituksen esityksen mukaan uusi sääntely koskisi vain tilanteita, joissa työntekijä merkitsee työnantajanaan toimivan yhtiön osakkeita.
  - Ei soveltuisi, jos merkitään esim. emoyhtiön tai tytäryhtiön osakkeita.
- Taustalla tavoite turvata veropohjaa siten, että sääntely ei mahdollistaisi edun kohdentamista vain tietyille tahoille konsernirakennetta hyödyntäen.
- Rajoituksen ei myöskään arvioida rajoittavan etenkään aikaisen vaiheen kasvuyritysten eli startup-yritysten mahdollisuuksia sitouttaa ja kannustaa henkilöstöään.

Henkilöstöannit konsernitilanteissa

- Etenkin yrityspuolelta tulleissa lausunnoissa on ehdotettu, että sääntely laajennettaisiin koskemaan myös tilanteita, joissa henkilöstöannissa voisi merkitä myös oman työnantajan kanssa samaan konserniin kuuluvan yhtiön osakkeita.
- Esim. Professori Niskakangas ja apulaisprofessori Viitala ovat pitäneet hallituksen esityksessä ehdotettua rajoitusta perusteltuna.
- Valtiovarainministeriö ei puolla ehdotetun sääntelyn laajentamista konsernin muiden yhtiöiden osakkeiden merkintään.
  - Kyse poikkeussäännöksestä, joka muodostaa tietyissä tilanteissa huomattavan veroedun osakkeiden merkitsemisessä. Ehdotettua nykyistä tiukempaa rajoitusta voidaan pitää perusteltuna sekä lain tavoitteiden että veropohjan turvaamisen kannalta.
  -

Henkilöstön enemmistön määrittely

- Eräässä lausunnossa ehdotetaan, että edellytyksenä olisi se, että etuun oikeutetut henkilöstön jäsenet yhdessä jo osakkeita omistavien henkilöstön jäsenten kanssa muodostavat enemmistön yhtiön henkilöstöstä.
- Valtiovarainministeriö ei puolla ehdotettua muutosta. Ehdotuksen tarkoituksena on suosia nimenomaan laajapohjaisia henkilöstöanteja ja henkilöstön enemmistöä koskeva vaatimus on tämän tavoitteen näkökulmasta keskeinen ehto.

Elinkeinoverolain 12 a §:n mukaisen omaisuuden määrän arviointi

- Eräässä lausunnossa on tuotu esiin, että ehdotettu rajaus voi olla yksittäistapauksissa tarpeettoman kaavamainen.
- Varallisuudessa on voinut esimerkiksi tapahtua muutoksia tilikauden päättymisen jälkeen tai omaisuuden käyvät arvot voivat erota arvostamislain mukaisista arvoista.
- Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan ei ole tarkoituksenmukaista luoda erillistä määrittelyä tai arvostamistapaa kyseisen omaisuuslajin määrän arviontiin.

Esityksen vaikutukset

- Hallituksen esityksessä ehdotettujen muutosten on arvioitu alentavan ansiotuloveron tuottoa 19 miljoonalla eurolla. Arvio perustuu oletukseen työsuhdeoptioista kertyvien ansiotulojen alenemisesta 25 prosentilla kolmen vuoden ajanjaksolla. Pääomatuloveron tuoton arvioidaan kasvavan osakkeiden myyntivuonna, mutta tälle ei pystytä esittämään euromääräistä arviota.
- Tuotu esiin näkemyksiä, joiden mukaan arvio olisi alimitoitettu. Verosuunnittelumahdollisuuksien on nähty lisääntyvän ja myös ansiotulona verotettavaa palkkaa arvioitu korvattavan osakkeilla.

Esityksen vaikutukset

- Kuten hallituksen esityksessäkin todetaan, ehdotettujen muutosten vaikutusarvioihin liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä, koska vaikutukset ovat riippuvaisia yritysten ja niiden henkilöstön käyttäytymisestä.
- Sääntelyn soveltumiselle ehdotettujen rajoitusten tavoitteena on kohdentaa verotuki haluttuun tarkoitukseen ja nimenomaan estää verosuunnittelukeinoja.
  - Esim. henkilöstön enemmistöä koskeva vaatimus jättää sääntelyn ulkopuolelle pelkästään johdon palkitsemiseen tarkoitetut järjestelyt.
  - työsuhdeoptiona pidettävät järjestelyt jäisivät ulkopuolelle.
  - Vaikutuksia ja kohdentumista syytä seurata voimaantulon jälkeen

Voimaantulo

- Koska ehdotettujen muutosten voimaantulo menisi joka tapauksessa hyvin lähelle vuoden vaihdetta, olisi valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan selkeintä, että uusi sääntely tulisi voimaan vuoden 2021 alusta ja koskisi osakeanteja, joita koskeva päätös tehdään lain voimaantulon jälkeen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!